

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 17. Inclinars se Iesus digito scibebat in terra. Multa co[n]tinet mysteria hæc Christi in terra scriptio, & quidem se inclinando: mysterium declaratur Cameli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Et sic. *Inclinans se Iesus, digito scribebat in terra.*

§. 17. *Inclinans se Iesus digito scribebat in terra. Multa continet mysteria hæc Christi in terra scriptio. & quidem se inclinando: mysterium declaratur Cameli.*

¶ 41. **N**on est quodd hæcimus, qua ratione Christus in terra scripserit: licet enim templi pavementum, in quo erat, de terra non esset mobili, sed pario stratum lapide concursu tamen populi adeo continuo semper pulvis adhærebat: insuper & in antiquo pavemento tabernaculi pulvis spargebatur, de quo Deus præceperat ut Sacerdos acciperet in sacrificium Zelotypia. Licet autem omnia velut specula munda fuissent ac deterfa, poterat tamen Dominus digitis suis tantum continere pulverem, quantum voluisset, quo digito suo in terra scriberet, aptius multo quam manusilla, quæ scribens apparuit in pariete palatij regis Baltasar. Quid Christus scripserit, Evangelista non explicat: porro in hæc scriptura præclara SS. Patres detegunt mysteria. Si namque multa in Philosophorum scriptis perpendenda veniant, qui paucis verbis multam comprehenderunt Philosophiam, ut fecit Aristoteles, vade magna ex parte hi, aut illi ab eorum desistunt consideratione: si in cuiuslibet Prophetae vaticinijs tanta sunt Sacramenta, ut nunquam illud possimus integre perquirere, qui in hæc faciendum scriptura, quam ipse Dominus exarat, cui servit pro charta pavementum, pulvis pro atramento, digitus pro calamo?

I. Voluit illo Dominus primò: (si D. Aug. credimus) se verum ostendere Deum, illum ipsum qui Moysi legem præscripsit, & qui velut eiusdem legislator, auctor, & Dominus, mutare, temperare, moderari, & ex toto poterat abolere, quicumque sibi placuisset. Haber auctor, qui scripsit opus, facultatem, de illo quod primum scripsit, hoc modo eodem calamo idem delere, & alio, pro libitu, modo describere. Quis legem scripsit Moysi? Suo digito ipse Deus. Scito igitur me illum esse, qui ut talis, possim eodem calamo de-

lere, mutare, moderari, prout animo meo sederit, tanquam Dominus & eiusdem auctor Scripturæ primarijs. Has illis rationes Christus aliquando proposuit, quibus & ipse supra modum irritabantur. Mandatum quidem iam paralytico humeris suum tollat grabatum, & hoc quidem in die festo: concurrunt & accurrunt illi: Heu Magister, quid agis? In legem peccas Moysi, quæ grabatum tolli vetat in sabbato. Quibus ille: procul hinc, procul abeste profani. *Dominus est filius heremias, etiam sabbati.* Hinc gravem moverunt illi questionem, laqueum tetenderunt. Hunc videmus, qui se legis Moysiæ facit superiorem, si hoc in casu legi se contrarium se declaratorum. Christus ipsa Sapientia non se contrarium sed legis ostendit esse se superiorem, cui licet delere, & moderari ad arbitrium, Sibi ipsi rex non contradicit (sic D. Aug.) qui primò statuit, ut porta civitatis occluderetur, quia rex sic convenit defensionem, quando præcisa hac occasione mandat deinde aperiantur: aut quando ob casum singularem hinc aut illi pro bona voluntate vult illam aperiri: sed legis se monstrat esse superiorem. Habet mercator librum receptum, in quo talis aut talis viri sibi debita conscribit. Potestatem habet hic, si ex una parte propria manu debita scripserit, ex altera pro libitu eadem manu eorum scribere solutionem, & dicere hanc summam hinc gratis remissam: hoc enim est eorum, quæ ibi scripsit. Dominum esse debitorem. Hoc Salvator agit, vultque ostendere se Dominum, qui ut talis ordinat onera, & pro libera voluntate eorum potest scribere exonerationem.

Secundò, docere illos voluit, quibus index eligebatur, quod qui index esse debet, procedere debeat pedetenti, & in rebus magna progredi consideratione: ut ad ferendam contra reum sententiam de sicco dicandis bonis, aut morte instigenda, non præceptum feratur, sed paululum suspendat, & quid agatur maturè consideret. *Nulla de morte hominum cunctatio longa.* Illa que vidit Ezechiel animalia, currum, eiusque se viventes seu mobiles rotas trahentia, symbolum sunt iudicum & gubernatorum, qui currum trahunt reipublice, siquidem si figuram haberent Angeli, qui summa volat agilitate, pariter & vultum præferant bouis, cui proprium est non præcipitare sed sensim procedere, ut gradum

IV. Indices dicuntur sedes.

Den. 7. 10

49. V. Vestire coram coram

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

19. com

gratum statuatorem, qui tunc secūrior signatur, quando non precipitanter, sed mature proceditur. Phrasīs est elegans. S. Scriptura, quae indices appellat, sedes. Illis sederunt iudices in iudicio. Quis vidit, unquam sedes ad iudicandum sedere? Iudex quidem sedet, ipse enim iudicaturus sedet: porro sedes non sedet, nec iudicat; declarare intendit quod ad iudicandum oportet sint iudices tam ab omni passione liberi, tam quieti, tam tranquilli ac ipsorum iudicium tribunalia. Haec causa praecipitur, ut laurus sententiam sedeat: quod licet non hic sibi agendam cum summa tranquillitate, & quietudine, qualem in sua ipsa sede considerat. Eodem tono Daniel ait, quod Tribunal viderit, & sedere iudicium. Iudicium sedet. Quis vidit sedere iudicium? sedere competere iudicium: num quid & iudicio? Docetur, quam morose ac tardè sit pronuntianda sententia, iudiciumque faciendum.

Tertio moderari voluit, & cohibere Christus Pharisaeos, qui contra mulierem furiosus, & adhuc amplius contra Christum convenerant, quos sic scribendo voluit vel parum cohibere. Divinam indicant D. Aug. ceremoniam illam iudicis à Deo praestitutam, quando vir dimittere vellet uxorem, quam D. Thomas exponit. Erant illi adeo perverſi, ut vix vlla de causa quis suam repudiaret uxorem (a) & sua ablegaret societate, Deus huic illorum aliquantulum condescendens cordis duritiei (ut Christus ait) noluit in lege scripta illis ex toto hoc interdiceret, sed statuit, ut qui vellet uxorem amandare, primum illi libellum conscriberet repudiij, & hoc illo fieret modo (testatur D. Aug.) quia aliquid velle scribere apud Iudaeos, suam habebat difficultatem, eo quod sanctas illis litteras in similibus occasionibus solis licitum erat scribere: Doctoribus, quicumque ergo voluerit uxorem suam dimittere ob aliquod patratum ab illa factum, vel acceptam molestiam, vel conversationi ratiōnem vadit, inquit Deus, & libellum inbellum iubeat scribi repudiij, in quo proponat, & enarret quicquid inter utramque transactum est, quem deferat ad Scribas, qui illum pariter exscribent. At quid haec omnia, Domine Deus, istos obstringam, ne quid temerariè & motu primo cholera faciant, sed parumper se continent, & quo tempore Doctorem loquuntur, cum eo loquuntur, suas proponunt rationes seculi quae conscribitur, sanguis reſegetur, feriens cholera de-

seruat, locum habeat Scriba aliquid obijciendi, ut hanc coniugum scissuram, romamque consolidet. Hinc inquit D. Thomas) ortum est, ut in causis iudicialibus per scripturas procedatur, ut tu aliqui praetendens, illed scripto tractas, ut pateat manifestius, id quod petis, & interim possio se remittat inordinata. Hinc iterum nota Praedicatorum sacra constitutio desumpsit dissonere, sicut disponit, ut Praelati nullum contra subditos proferant mandatum bile commoti, atque passione consurbati, quo vero Praelati moderetur, ordinat nullum valere mandatum praecceptionum, quod scripto non tradiderit: hoc etenim indicatur, quod iam ad minus, quo tempore scripsit, si non in toto saltem in tanto cholera deferuerit. Utinam hoc faceretis, quando vobis aliqua referunt in proximi detrimentum, vel narrant delatores hoc & hoc talis fecit vel dixit in tui calumniarum priusquam quid tibi agendum sit concludas, te ipsum parumper coninere, cum viris doctrina venerandis conferres, integrum conscriberes libellum, quam te suavititer ab ira temperares!

Quarto mens ea fuit Christi Iudaeos dispo-

VII. Vt illos doceret non tantos contra pauperulam mulierem tumultus excitandos, compassione, terzue figmentum: con-

VIII. Allego- mo compatiatur Conspargatur ergo oleo meus, que in sartagine frigitur, quia in sanctis & olei di-

IX. Confir- matur hosto- ria S. scrip- tantam

4. Reg. tantam insuper ascendit mentis perveritatem, ut
 16. & 17. ignis proprium offerre filium non exhorresceret.
 Par. 17. transferens per ignem: scelus tam Deo abomi-
 18. 3. nabile. Insuper & filium suum conperavit
 19. transferens per ignem secundum dola gentium,
 20. quos dissipavit Dominus coram filiis: scilicet. Nec
 21. tanta malicia sufficit vnum litare filium, sed
 22. multos ve notat S. Scriptura. *Lustravit filios
 23. suos in igne iudaicum vitium gentium* Et pro ve Re-
 24. gis ad exemplum totus componitur orbis: imi-
 25. tati sunt subditi regis impietatem, & in similes,
 26. tantasque devoluti sunt idololatrias, ve contra
 27. populum Deus iritatus eum multorum tradi-
 28. deris regum potestati, per quos graviter lue-
 29. runt: etenim primo Rofin rex Syrie multos eo-
 30. rum occidit, & regem ad ultimas compulit an-
 31. gustias: deinde rex Israel multa illis intulit
 32. incommoda, quinimo Phacee filios Romelie
 33. cum legionibus superueniens: *Interfecit centum
 34. viginti milia in die una, omnes viros eo quod
 35. reliquissent Dominum Deum patrum suorum*
 36. & *Caperuntque filij Israel de fratribus suis
 37. ducenta milia mulierum, puerorumque puella-
 38. rum, & infanti- am pradam, portuleruntque eam
 39. in Samariam.* Reucrusus ignis princeps ille tam
 40. illustri victoria celebris, tantique manubijs
 41. spolijsque pradiues cristas supra modum super-
 42. bus attollebat, sibi de tanto supplicio congratu-
 43. latus, quibusdam occisis, alijs abductis in capi-
 44. tivitatem, Obuius procedit illi Dei vates Oded,
 45. quem coram omnibus sic alloquitur: o princeps
 46. inelyre hanc noueris: *Magnus furor Domini im-
 47. minet vobis.* Iam brachium extulit, vt horrendo
 48. vos mulceret supplicio. Qua de causa Propheta
 49. sanctissime Numquid non Deus istos manibus
 50. nostris tradidit idololatrias, vt dignam scele-
 51. rum suis recipere vindictam, illosque pro me-
 52. rito puniremus? vtique. Cur igitur nobis in-
 53. dignatur, numquid preceptum eius impleui-
 54. mus, & diuina maiestatis percussimus offenso-
 55. res, praximum magis mereri nos quis dixerit,
 56. quam supplicium. Verum est (inquit Propheta)
 57. quod illos Deus in suorum penam peccatorum
 58. vestris tradiderit manibus, vt iustum erat pu-
 59. niendos: attamen vera requirit iusticia, vt ex
 60. vna parte castigando malefactorem pro graui-
 61. tate criminis, quia deliquit, ab altera ei com-
 62. patiaris saltem quia frater tuus est homo tui
 63. similis, tu autem vt ille infirmus: vos vero
 64. supplicium intulit sine compassione, sine
 65. misericordia, inuidia crudelitate, leua que ni-
 66. mis atrocitate contra illos procedendo, quasi

non homines essent: non fratres vestri, sed feris,
 immanissimz. *Esse iratus Dominus Deus pa-
 trum vestrorum contra Iudam, tradidit te in
 manus vestras & occidisti eos atrociter, ita vt
 ad ealum peringeret vestra crudelitas & per-
 cussio suorum hoc Domino Deo vestro.* Verba mo-
 ratu dignissima. Actum exercuistis iustitiz pu-
 niendo facinorosos, quos Dei velle tradidit
 potestati: porro in hoc graui vos scelere ob-
 strinxistis, ita vt ad ealum peringeret vestra
 crudelitas, quia sceleratos atrociter opprellistis,
 & hoc fert Deus. molestissimè. In confesso est,
 quod Deus facinorosos iudicis tradat potestati
 vtique castigandos: ea namque intentione sta-
 tuit in mundo iudices: porro misericordia &
 compassione penam temperat, non atrociter,
 nos crudeliter iudicent sed condolendo misero
 in tale facinus prolapsos considerantes quod suus
 sit ex eadem natura frater, & ipse ab eodem
 Deo creatus, exloque destinatus: quod & ipse
 in eisdem imo tripiiores potuissent defectus in-
 cidisse, si ab eis sicut ab altero, manum Deum
 subtraxisset auxiliarem. Est autem hoc ad eum ne-
 cessarium, vt bene dixerit Dominus. posse ali-
 quando grauius esse iudicis peccatum, reum
 condemnando, licet e iustitia, quam illud,
 quod reus ipse commisit, prout paula ante dixi-
 mus. Hunc voluit Dominus in istis defectum
 declarare, qui nulla mites compassione contra
 pauperulam procedebant: rigorose mi ierua-
 lam, sed tanta ferocet atrocitate, vt dice-
 re liceret: *Ita vt ad ealum peringeret traditio-
 nis vestra.*

X.
 Graui-
 ter pu-
 nit
 Deus
 immi-
 serico-
 des.

§. 18. Scribis in terra Dominus, adulteram
 indicaturus, quo iudicem pramoneat, vt
 reum iudicaturus, eius pariter compatia-
 tur infirmitati, propriam agnoscedo.

Voluit similiter Dominus in terra scriben-
 do, Pharisei secundo considerarent quod
 si mulier hanc figmentum esset terrez, &
 vt infirma corruisset, ipsi non xrei essent, sed
 terreni debiles aede, vt minimo contactu digiti
 diffindi possent, & diffusi. Igitur in hoc agen-
 di modo Saluator illis indicat quod hanc con-
 spicientes mulierem, & seipfos pariter con-
 siderarent: quia hac non erant muliere adu-
 ltera sanctiores. Hoc pre ceteris in Iudais
 Christum acerbius irritabat, (a) quod recti-
 ficat